

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 188/21	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA			
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			
wyrok Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. z dnia 18 maja 2021 r., sygn. akt II Ko 794/20			
1.2. Podmiot wnoszący apelację			
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# oskarżyciel posiłkowy			
# oskarżyciel prywatny			
# obrońca oskarżonego			

# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# inny pełnomocnik			
1.3. Granice zaskarżenia			
1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski				
#	uchylenie	#	zmiana	
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
1.5. Ustalenie faktów				
1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				
1.6. Ocena dowodów				
1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				

Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
3.1.	Pełnomocnik wnioskodawcy K. S. (1) wskazał w apelacji, że zaskarżył powyższy wyrok: „w części, tj. co do części punktu III w zakresie w jakim oddała on dalej idące żądanie wniosku o zadośćuczynienie, tj. ponad kwotę 99.500,00 zł oraz wniosku o odszkodowanie ponad kwotę	#zasadny #częściowo zasadny #niezasadny #zasadny #częściowo zasadny #niezasadny #zasadny #częściowo zasadny #niezasadny	

48,876,08 zł na rzecz wnioskodawcy, za jego krzywdę i szkodę” i zarzucił:	#zasadny
	#częściowo zasadny
	#niezasadny
„1. w oparciu o art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie w trakcie orzekania części okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, tj. okoliczności, iż:	#zasadny
	#częściowo zasadny
	#niezasadny
	#zasadny
	#częściowo zasadny
	#niezasadny
a) okres pozbawienia wolności K. S. (1) był wyjątkowo brutalny, a wnioskodawca doznał ogromnego stresu i krzywd psychicznych na skutek zastosowanych intensywnych represji ze strony władzy komunistycznej (w tym cierpień fizycznych na skutek bicia represjonowanego), w sytuacji, gdy zdaniem Sądu nie można jednoznacznie przypisać określonych skutków w zdrowiu psychicznym i fizycznym wnioskodawcy („niemożliwe jest dziś przypisanie, rzeczonych	#częściowo zasadny
	#niezasadny
	#zasadny
	#częściowo zasadny
	#niezasadny

konsekwencji w postaci cierpień psychicznych jedynie do tej, konkretnej sprawy"),

2. w oparciu o art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę dowodów i wyciągnięcie z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wniosków sprzecznych z zasadami prawidłowego rozumowania, doświadczenia życiowego i wskazaniami wiedzy, tj. uznanie, że:

a) zadośćuczynienie w kwocie 99.500,00 zł spełnia cel i wymogi określone art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (dalej: ustawa lutowa) w przypadku przedmiotowych krzywd doznanych

przez K. S. (1),
co doprowadziło
do poczucia rażącej
niesprawiedliwości
przez wnioskodawcę
dodatkowo na
skutek zasądzenia
powyżej wskazanej
symbolicznej kwoty
zadośćuczynienia w
wysokości
niewspółmiernie
niskiej – w stosunku
do rozmiaru
krzywdy (w tym
krzywdy moralnej)
doznanej przez K. S.
(1),

b) błędne przyjęcie,
że K. S. (1) nie
doznał krzywd i
innych negatywnych
skutków izolacji i
represji w zakresie
wskazanym przez
wnioskodawcę w
pełnym zakresie
odnośnie skazania
go wyrokiem Sądu
Rejonowego w
Gorzowie Wlkp. II
Wydział Karny z
dnia 19.03.1984 r.
sygn. II K 187/84
oraz niesłusznym
pozbawieniem go
wolności w okresie
od dnia 10.12.1983 r.
do dnia 26.07.1984
r., a także krzywdy
wynikającej z
wydania ww.
orzeczeń Kolegiów
do Spraw
Wykroczeń („fakt
skazania przez
Kolegia
wnioskodawcy nie
czyni mu żadnej

krzywdy"), w
sytuacji, gdy z
całokształtu
materiału
zgromadzonego
dowodowego
wynika, że pobyt w
izolacji i wykonanie
powyższych
orzeczeń Kolegiów
do Spraw
Wykroczeń odbiły
się na planach
życiowych i zdrowiu
represjonowanego, a
krzywdy te pozostają
w normalnym
związku
przyczynowo -
skutkowym z
przedmiotowym
pozbawieniem
wolności i dalszymi
intensywnymi
represjami,

c) błędne uznanie
przez sąd, iż
zasądzona w sprawie
kwota z tytułu
zadośćuczynienia
uwzględnia stopień
niewątpliwych,
intensywnych
cierpień fizycznych i
psychicznych, jakie
wynikały z
warunków bytowych
i socjalnych
uwięzienia
wnioskodawcy,
nieodwracalność
skutków
psychicznych i
dolegliwości
związanych z
wydaniem orzeczeń
Kolegiów do Spraw
Wykroczeń, podczas
gdy w istocie jest

kwotą nieadekwatną do okoliczności niniejszej sprawy (w tym wynikających z treści zeznań wnioskodawcy), skutkiem czego było zasądzenie zaniżonej w stosunku do znacznego rozmiaru krzywdy doznanej przez wnioskodawcę kwoty zadośćuczynienia, co prowadzi do poczucia rażącej niesprawiedliwości K. S. (1) z powodu skazania za działania niepodległościowe, stanowiące kluczową aktywność w jego życiu,

3. w oparciu o art. 438 pkt 1a k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 2 k.c. oraz art. 448 k.c., w zbiegu z art. 8 ust. 1 ustawy lutowej, poprzez błędne przyjęcie, że kwota zadośćuczynienia w wysokości 99.500,00 zł jest kwotą odpowiednią w przypadku krzywd K. S. (1) w niniejszej sprawie,

4. w oparciu o art. 438 pkt 1a k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 8 ust. 1

ustawy lutowej w zw.
z art. 445 § 1 k.c.
poprzez błędną ich
wykładnię
skutkującą
nieprawidłowym
sposobem
szacowania
zadośćuczynienia za
krzywdę doznaną
przez K. S.
(1) na skutek
przymusowego
umieszczenia w
izolacji, poprzez
przemnożenie liczby
300,00 zł za każdy
dzień pozbawienia
wolności oraz
ustaleniu kwoty
30.000,00 zł za
szykany jakich
doznał po wyroku,
podczas gdy
szacowanie
odpowiedniego
zadośćuczynienia
nie powinno polegać
na mechanicznym
przeliczeniu
powyższych
wartości, ale na
uwzględnieniu
całokształtu
okoliczności sprawy,
w szczególności
krzywdy doznanej
przez
represjonowanego,
co w ocenie
skarżącego
przełożyło się na
zaniżenie
przyznanego
zadośćuczynienia”.

Nadto zarzucił: „na
zasadzie art. 438
pkt 1a k.p.k.
obrazę przepisów

prawa materialnego,
a mianowicie:

- art. 445 § 1 i 2 k.c.
w zw. z art. 361 k.c.
w zb. z art. 552 § 1
i 4 k.p.k. poprzez ich
błędną wykładnię
i niezastosowanie
polegającą na
błędnym oddaleniu
wniosku w części
odnośnie kwoty
28.972,84 zł
odnośnie szkody
doznanej przez
wnioskodawcę na
skutek skazania
go wyrokiem Sądu
Rejonowego w
Gorzowie Wlkp. II
Wydział Karny z
dnia 19.03.1984 r.
sygn. II K 187/84
oraz niesłusznym
pozbawieniem go
wolności w okresie
od dnia 10.12.1983 r.
do dnia 26.07.1984
r. za działalność na
rzecz niepodległego
bytu Państwa
Polskiego oraz
wydania ww.
orzeczeń Kolegium
do Spraw
Wykroczeń, podczas
gdy Sąd ograniczył
się jedynie do
polemiki co do
zasady dochodzonej
przez wnioskodawcę
sumy pieniężnej
(również w zakresie
błędnego ustalenia
wysokości podstawy
przeciętnego
wynagrodzenia
obowiązującej w
sierpniu 2020 r.) z

tytułu
odszkodowania w
pełnym zakresie”.

Nadto zarzucił: „na
zasadzie art. 438
pkt 2 k.p.k.
obrażę przepisów
postępowania, która
miała istotny wpływ
na jego treść, a
mianowicie:

- art. 558 k.p.k.
w zw. z art.
322 k.p.c. poprzez
ich niezastosowanie
w sytuacji, gdy z
ustaleń faktycznych
dokonanych przez
sąd I instancji
wynika, że
wnioskodawca w
okresie jego
uwięzienia i na
skutek wydania ww.
orzeczeń Kolegium
do Spraw
Wykroczeń doznał
szkody w wysokości
wskazanej w
złożonym w sprawie
wniosku, a ponadto
wnioskodawca
wykazał podstawy
do zasądzenia pełnej
kwoty
odszkodowania”.

Ponadto zarzucił:

„ - obrażę przepisów
prawa materialnego,
tj.: art. 481 § 1
k.c. poprzez jego
niezastosowanie i
nieprzyznanie od
zasądzonych sum
odsetek ustawowych
za opóźnienie
liczonymi od dnia

uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, pomimo, że takie żądanie zostało zgłoszone w przedmiotowym wniosku o zadośćuczynienie i odszkodowanie”.

Pełnomocnik Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. wskazał w apelacji, że zaskarża wyrok „co do pkt I w zakresie wysokości przyznanego zadośćuczynienia co do kwoty 30.000 zł” i zarzucił:

„1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, zwaną dalej ustawą lutową poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że późniejsze niedogodności polegające na śledzeniu wnioskodawcy przez SB, podjęciu próby jego zatrzymania, dokonywania rewizji w miejscu jego

	<p>zamieszkania, czy też trudności ze znalezieniem zatrudnienia stanowią również element krzywdy, jaki podlega rekompensacji na podstawie w/w przepisów w sytuacji, gdy rekompensacji w oparciu o art. 8 ust. 1 ustawy lutowej podlegają jedynie konsekwencje wynikające bezpośrednio z wykonania orzeczenia”</p>		
<p>Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>			
<p>Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy K. S. (1) zasługiwała tylko na częściowe uwzględnienie, w zakresie kwestionującym dotychczasową wysokość zasądzzonego zadośćuczynienia za krzywdę, wynikłą z tytułu wykonania orzeczeń Kolegiów ds. wykroczeń, a także w zakresie podważającym to rozstrzygnięcie zaskarżonego wyroku, które związane było z</p>			

powinnością
wskazania
odpowiednich
odsetek, od
zasądzonych
należności tytułem
zadośćuczynienia
oraz
odszkodowania.

Natomiast
pozostałe, liczne
zarzuty
wyartykułowane w
tej skardze
odwoławczej
zarzuty, tudzież
przywołane na ich
poparcie argumenty
nie były
merytorycznie
zasadne i sąd
nie mogły skutkować
dalszą korektą
wydanego w
pierwszej instancji
orzeczenia,
oczekiwaną przez
autora skargi.

Zupełnie nietrafne
były natomiast
wywody apelacji
wniesionej na
niekorzyść
wnioskodawcy,
przez pełnomocnika
reprezentanta
Skarbu Państwa -
Sądu Okręgowego
w Gorzowie Wlkp,
zmierzające do
zakwestionowania
wysokości
dotychczas
przyznanego
zadośćuczynienia,
związanego z
pozbawieniem

wolności w sprawie
II K 187/84.

Przed
merytorycznym
zaprezentowaniem
dokonanej przez sąd
ad quem korekty
zaskarżonego
wyroku, w wyniku
apelacji wniesionej
przez pełnomocnika
K. S. (1), zauważyć
przede wszystkim
należy, iż omawiana
skarga odwoławcza
nie jest jednak
w pełni przejrzysta
i to zarówno w
zakresie wniosków
formułowanych w
petitum, jak i w
warstwie
argumentacyjnej
(motywacyjnej), a
nadto została
również
niewłaściwie
skonstruowana.
Pełnomocnik
wnioskodawcy, nota
bene podmiot
kwalifikowany, nie
bacząc na
samoistność zarzutu
obrazy prawa
materialnego i jakby
nie ufając jego
skuteczności,
podniósł nadto
zarzuty określone w
art. 438 pkt 2
k.p.k., tj. naruszenia
przepisów
postępowania, zaś
w uzasadnieniu
skargi odwoławczej
wyraźnie
zakwestionował
nadto ustalenia

faktyczne Sądu I instancji.

Tymczasem z punktu widzenia kontroli

odwoławczej istotne jest rozróżnianie pierwotnych źródeł uchybienia i jego następstw. Wypada zatem po raz kolejny przypomnieć, że obraza prawa materialnego ma miejsce tylko wtedy, gdy stan faktyczny został w orzeczeniu ustalony

prawidłowo, a nie zastosowano do niego właściwego przepisu prawa materialnego (zob. wyrok SN z 10.05.2002 r., IV KKN 61/99, LEX nr 53906;

postanowienia SN: z 09.01.2002 r., V KKN 319/99, LEX nr 53010; z 23.02.2006 r., III KK 332/05, LEX nr 610612;

z 11.05.2006 r., III KK 459/05, LEX nr 610665;

z 02.12.2008 r., III KK 230/08, LEX nr 491425;

z 08.05.2015 r., III KK 333/14, LEX nr 1713025;

z 26.10.2016 r., II KK 272/16, LEX nr 2139245;

z 04.12.2018 r., II KK 239/18, LEX nr 2626365).

Natomiast nie ma obrazy prawa

materialnego, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń przyjętych za jego podstawę lub naruszenia przepisów procesowych (vide m.in. wyroki SN: z 23.07.1974 r., V KR 212/74, OSNKW 1974/12/223; z 21.06.1978 r., I KR 124/78, OSNPG 1979, z. 3, poz. 51; z 02.08.1978 r., I KR 155/78, OSNPG 1979/3/52; z 29.03.2000 r., V KKN 97/98, LEX nr 50943; postanowienia SN: z 18.03.2003 r., IV KKN 207/00, LEX nr 77446; z 05.02.2019 r., V KK 3/19, LEX nr 2616196). W takich wypadkach podstawą odwoławczą powinien być zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku (a nie obrazy prawa materialnego) albo obrazy prawa procesowego, jeżeli wadliwość orzeczenia jest wynikiem błędnych ocen sądu (por. np. postanowienia SN: z 09.01.2002 r., V KKN 319/99, LEX nr 53010; z 06.02.2007

r., III KK 407/06, LEX nr 467593; z 15.02.2007 r., IV KK 234/06, LEX nr 445859). W świetle powyższego pełnomocnik deklaruje w petitum apelacji zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. „art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 2 k.c. oraz art. 448 k.c. w zb. z art. 8 ust. 1 ustawy lutowej”, „art. 8 ust. 1 ustawy lutowej w zw. z art. 445 § 1 k.c.” oraz „art. 445 §1 i 2 k.c. w zw. z art. 361 k.c. w zb. z art. 552 §1 i 4 k.p.k.” oraz „art. 481 §1 k.c.”, także w warstwie argumentacyjnej skargi wdaje się w polemikę z ustaleniami i faktycznymi i prezentuje własną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego. W świetle powyższego, w takim układzie procesowym, podniesione w tej apelacji zarzuty obrazy prawa materialnego mają charakter alternatywny, które będą stanowiły przedmiot oceny sądu ad quem dopiero wówczas, gdy zostaną zaaprobowane

ustalenia faktyczne (zob. postanowienie SN z 19.10.2016 r., V KK 239/16, LEX nr 2148667).

Przechodząc do omówienia konkretnych uchybień omawianej skargi stwierdzić należy, że nie był merytorycznie uzasadniony pierwszy zarzut (nr 1), akcentujący rzekomą obrazę art. 410 k.p.k., która miała polegać na „pominięciu w trakcie orzekania części okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, tj. okoliczności, iż okres pozbawienia wolności K. S. (1) był wyjątkowo brutalny, a wnioskodawca doznał ogromnego stresu i krzywd psychicznych na skutek zastosowanych intensywnych represji ze strony władzy komunistycznej (w tym cierpień fizycznych na skutek bicia represjonowanego). Należy przypomnieć, że powinnością podmiotu fachowego, wynikającą wprost z treści art. 427 § 2 k.p.k., winno być

nie tylko wskazanie zarzutów stawianych rozstrzygnięciu ale i ich uzasadnienie. Tymczasem w części motywacyjnej apelacji skarżący w ogóle nie sprecyzował jakie to in concreto dowody, Sąd I instancji pominął w swojej ocenie (uchybiając treści art. 410 k.p.k.), a nadto nie wykazał, że mogło to mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia (arg. ex art. 438 pkt 2 in fine k.p.k.). Oczywiście jest również, że dowody z dokumentów, relacje wnioskodawcy, także i złożone w sprawie II Ko 703/19, zostały dostrzeżone i należycie ocenione przez Sąd I instancji (str. 17-18 uzasadnienia wyroku SO). Wbrew odmiennym sugestiom pełnomocnika, wypada bowiem przypomnieć, że do naruszenia treści przepisu art. 410 k.p.k. dochodzi na skutek oparcie orzeczenia na okolicznościach nieujawnionych w toku rozprawy głównej, bądź też pominięcie przy

wyrokowaniu ujawnionych w toku rozprawy głównej okoliczności tak korzystnych, jak i niekorzystnych dla strony (zob. wyrok SN z 17.09.2004 r., IV KK 102/04, LEX nr 126693). Nie stanowi zaś takiego uchybienia procesowego dokonanie określonej oceny dowodu przeprowadzonego lub ujawnionego na rozprawie (por. postanowienie SN z 02.06.2002 r., KKN 34/01, LEX nr 53912). Niezależnie od powyższego, zaaprobować należy konstatację Sądu I instancji, iż negatywne konsekwencje przykrych zdarzeń związanych z działalnością niepodległościową wnioskodawcy i odczuwane przez niego do chwili obecnej, wynikają z całokształtu postępowań prowadzonych wobec K. S. (1), co potwierdza również fakt, że w swoich relacjach niekiedy niewłaściwie łączy określone krytyczne sytuacje z danymi postępowaniami. Niemożliwe jest zatem przypisanie

rzeczonych
konsekwencji w
postaci cierpień
psychicznych
jedynie do tej,
konkretnej sprawy
(II K 187/84). Należy
też zaaprobować
argumentację Sądu
I instancji, iż
okoliczność
zachorowania
wnioskodawcy na
nerwicę nie
pozostaje w związku
przyczynowym ze
skazaniem w
rozpatrywanej
sprawie, ani
szykanami
doznanymi po
wyroku, albowiem
zaburzenia lękowe
miały być skutkiem
tymczasowego
aresztowania w
innej, wcześniejszej
sprawie (str. 17
uzasadnienie SO
z przywołaniem
uzasadnienia
wyroku SO w
Zielonej Górze z dnia
16.03.2021 r., sygn.
akt II Ko 161/20).

Jedynie w
niewielkiej części
zasadne okazały się
kolejne zarzuty (nr
2 a, b, c) apelacji
pełnomocnika
wnioskodawcy,
akcentujące
naruszenie art. 7
k.p.k., co miało
polegać na
„dowolnej ocenie
dowodów i
wyciągnięciu z

materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wniosków sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego i wskazaniami wiedzy, a w konsekwencji błędnym uznaniu, że zasądzone zadośćuczynienie w kwocie 99.500 zł, spełnia cel i wymogi określone w art. 8 ust. 1 ustawy lutowej w przypadku przedmiotowych krzywdy doznanej przez K. S. (1)”, odnośnie skazania wyrokiem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. z dnia 19.03.1984 r., w sprawie II K 187/84 i niesłusznym pozbawieniem go wolności w okresie od dnia 10.12.1983 r. do dnia 26.07.1984 r., a także krzywdy wynikającej z wydania orzeczeń Kolegiów. Rzecz bowiem w tym, że w tym ostatnim zakresie, w ocenie sądu ad quem, podzielić należało jedynie stwierdzenie, że zasądzona w pierwszej instancji (z tego tytułu) kwota 800 zł nie jest odpowiednia

(sprawa RSOW 25/87), tudzież nietrafne był brak orzeczenia jakichkolwiek kwot (zadośćuczynienia) z tytułu wydania orzeczeń przez Kolegia będący wynikiem tej oto błędnej oceny Sądu I instancji, że „(...) sam fakt skazania przez Kolegia wnioskodawcy nie czynił mu żadnej krzywdy” (str. 19 uzasadnienia SO). W przeciwieństwie jednak do twierdzeń omawianej apelacji, w ocenie Sądu Apelacyjnego trafna („odpowiednia”) była natomiast wysokość zasądzonych zadośćuczynienia, wynikającego z pozbawienia K. S. (1) wolności w sprawie II K 187/84. Tym niemniej, niejako dla oczyszczenia przedpola do dalszych rozważań zauważyć należy, że żądanie wnioskodawcy w zakresie zadośćuczynienia za krzywdę, dotyczyło kilku części składowych i obejmowało rekompensatę przede wszystkim za skazanie wyrokiem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp.

z dnia 19.03.1984 r., sygn. akt II K 187/84, tudzież niesłuszne pozbawienie wnioskodawcy wolności w okresie od dnia 10.12.1983 r. do dnia 26.07.1984 r., jak również - ukaranie sześcioma orzeczeniami Kolegiów ds. Wykroczeń w latach 1987-1988.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestii zasądzonego zadośćuczynienia za skazanie i pozbawienie wolności w sprawie II K 187/84 w okresie od dnia 10.12.1983 r. do dnia 26.07.1984 r. (tj. przez okres 7 miesięcy), wypada przypomnieć, iż w orzecznictwie powszechnie prezentowany jest pogląd, że wysokość zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, przyznawanego na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 2021 r., poz. 1693, zwanej dalej ustawą lutową), należy do

sfery swobodnego uznania sędziowskiego, co implikuje stwierdzenie, że zarzut wadliwego określenia wysokości zadośćuczynienia może być uwzględniony jedynie w sytuacjach, w których przyznane świadczenie w sposób oczywisty i rażący nie odpowiada relewantnym okolicznościom występującym w danej sprawie, a więc jest niewspółmierne do stopnia i długotrwałości krzywd doznanych przez represjonowanego (vide wyroki SN: z 17.01.2001 r., II KKN 351/99, LEX nr 51452; z 03.07.2007 r., II KK 321/06, LEX nr 299187; z 12.08.2008 r., V KK 45/08, LEX nr 438427; postanowienia SN: z 27.07.2005 r., II KK 54/05, LEX nr 152495; z 20.12.2006 r., IV KK 291/06, OSNwSK 2006/1/2548; z 01.03.2013 r., V KK 403/12, LEX nr 1308181; z 19.10.2010 r., II KK 196/10, OSNwSK 2010/1/1973; z

17.10.2012 r., IV
KK 206/12, LEX
nr 1226738; z
18.12.2012 r., III
KK 275/12, LEX
nr 1232288; z
24.04.2014 r., V
KK 51/14, LEX
nr 1466589; z
10.03.2021 r., III
KK 44/21, LEX nr
3220050). Słowem,
ustalenie
odpowiedniej kwoty
zadośćuczynienia
należy do
dyskrecjonalnej
władzy sędziego i
tylko wtedy, gdyby
doszło do rażąco
niesprawiedliwego
rozstrzygnięcia w
tym zakresie (np.
przyznanie
zadośćuczynienia
wręcz
symbolicznego,
zamiast
stanowiącego realną
rekompensatę
doznanej krzywdy),
sąd odwoławczy
władny byłby
dokonać zmiany
orzeczenia.
Tymczasem, w
ocenie sądu ad
quem, sytuacja
opisana powyżej
z pewnością nie
zachodzi w
przedmiotowej
sprawie, albowiem
przyznane na rzecz
wnioskodawcy
zadośćuczynienie, w
kwocie 98.700 zł (z
powyższego tytułu),
jest odpowiednie i w
pełni rekompensuje

krzywdę doznaną przez K. S. (1) na skutek bezprawnego pozbawienia go wolności w sprawie II K 187/84. Zauważyć należy, wbrew odmiennym twierdzeniom omawianej apelacji, iż Sąd I instancji, kształtując wysokość należnego zadośćuczynienia, miał na uwadze wszystkie istotne okoliczności rozpatrywanej sprawy i żadnej z nich nie pominął, a co więcej każdej z nich nadał odpowiednią rangę i wagę. Znalazło to swój wyraz w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku (s. 16-17 uzasadnienia SO). Nie może być natomiast mowy o żadnej rażącej obrazie prawa cywilnego materialnego wówczas, gdy strona prezentuje tylko odmienną ocenę przesłanek rzutujących na wysokość dochodzonego zadośćuczynienia (zob. postanowienia SN: z 04.02.2015 r., V KK 332/14, LEX nr 1640274; z 27.07.2005 r., II KK 54/2005,

LEX nr 152495; z 16.02.2006 r., V KK 446/05, LEX nr 183897; wyroki SN: z 07.06.2018 r., II KK 433/17, LEX nr 2509593; z 04.02.2021 r., IV KK 11/21, LEX nr 3120265). O rażącem naruszeniu prawa można mówić wówczas, gdy niewłaściwie lub w ogóle nie uwzględniono niezbędnych elementów mających istotne znaczenie dla określenia wysokości kwoty zadośćuczynienia (por. postanowienia SN: z 09.07.2014 r., II KK 166/14; z 20.12.2006 r., IV KK 291/06; z 08.11.2007 r., II KK 197/07; z 19.10.2010 r., II KK 196/10; z 13.12.2013 r., III KK 313/13; z 01.03.2013 r., V KK 403/12; z 10.03.2021 r., III KK 44/21). Jednakże, gdy powyższe kryteria zostały przeanalizowane przez Sad w sposób wszechstronny i pogłębiony, zaś wynik tej oceny znajduje odzwierciedlenie w wysokości przyznanego zadośćuczynienia, to rozstrzygnięcie to pozostaje pod

ochroną swobodnego uznania sędziowskiego i nie podlega kwestionowaniu – także w trybie kasacji (zob. postanowienie SN z 10.03.2021 r., III KK 44/21, Lex nr 3220050). Taka sytuacja, w przekonaniu Sadu Apelacyjnego z pewnością ma miejsce w niniejszej sprawie, w odniesieniu do zadośćuczynienia dochodzonego w sprawie II K 187/84 Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. Na marginesie nie sposób także pominąć, że eksponowane w apelacji pełnomocnika wnioskodawcy inne okoliczności (w szczególności „zerwanie więzi rodzinnych”, „poczucie bezradności”, czy „obawa o swoje bezpieczeństwo”), stanowią przecież typowe („normalne”) następstwa pozbawienia wolności każdej osoby.

Nietrafne były też inne argumenty skoncentrowane w

powyższym aspekcie, artykułowane przy okazji zarzutu nr 2 c apelacji wnioskodawcy (obrazy przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k.). Zauważyć bowiem należy, wbrew odmiennym, lakonicznym twierdzeniom skargi odwoławczej, że nie wykazano, aby z powodu pozbawienia wolności w ww. sprawie, nastąpiło nieodwracalne pogorszenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego wnioskodawcy. Natomiast niektóre późniejsze represje ze strony SB wiązały się z dalszą działalnością niepodległościową K. S. (1). Wprawdzie skarżący pełnomocnik gloryfikuje fakt prowadzenia przez ww. wnioskodawcę działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, jednak przypomnieć wypada, że ustawa lutowa nie daje prawa do rekompensaty za samą działalność opozycyjną i niepodległościową, lecz jedynie za bezprawne

pozbawienie wolności, będące jej wynikiem (zob. wyroki SA w Gdańsku: z 18.12.2014 r., II AKa 430/14, KSAG 2015/1/144-170; z 21.04.2017 r., II AKa 53/17, LEX nr 2329103). Słowem zadośćuczynienie i odszkodowanie oparte na treści art. 8 ust. 1 ustawy lutowej nie służą wynagrodzeniu zasług za działalność niepodległościową, a jedynie mają na celu rekompensatę rzeczywiście poniesionych krzywd i szkód. Nie sposób także zaaprobować podniesionego w uzasadnieniu omawianego środka odwoławczego argumentu, iż w odniesieniu do różnych, innych osób, niekiedy za krótsze okresy pozbawienia wolności, były orzekane (w innych sprawach) zadośćuczynienia w kwotach nieporównywalnie wyższych, niż przyznana (w związku ze sprawą II K 187/84) K. S. (1) (str. 9 apelacji pełnomocnika wnioskodawcy).
Przypomnieć

wypada, że sąd orzekający nie jest związany w tej mierze orzeczeniami innych sądów, a każda ze spraw, w której orzekane jest zadośćuczynienie, wymaga indywidualnej oceny rozmiaru krzywdy, jaką poniosła osoba pozbawiona wolności.

W przedmiotowej sprawie sformułowano żądanie zasądzenia kwoty 5.377,46 zł (tj. kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w miesiącu sierpniu 2020 r.) za każdy dzień pozbawienia wolności, powiększonej dodatkowo o znaczne kwoty wynikające z innych tytułów, m.in. za zerwanie więzi rodzinnych z matką oraz bratem, represjonowanie, zastrzeżenie wyjazdów zagranicę, utrudnianie życia także po odzyskaniu wolności itp. (które przecież stanowią element krzywdy i nie powinny być rozpatrywane osobno). Przyznać należy rację Sądowi I instancji, że była

to kwota rażąco
wygórowana, skoro
zadośćuczynienie -
w myśl art. 445 §
1 k.c. - nie może
być przecież źródłem
nieuzasadnionego
wzbogacenia (zob.
wyrok SN z
30.01.2004, I CK
131/03, OSNC 2005,
z. 2, poz. 40;
postanowienia SN:
z 22.01.2015 r.,
III KK 252/14,
LEX nr 1640256;
z 27.06.2019 r., V
KK 276/19, LEX
nr 2729328). Skoro
Sąd Okręgowy
zgromadził w
niniejszej sprawie
materiał dowodowy
wystarczający dla
dokonania
prawidłowego
rozstrzygnięcia (w
zakresie
zadośćuczynienia w
sprawie II K 187/14),
poczynił prawidłowe
ustalenia faktyczne,
które są rezultatem
oceny zebranych w
sprawie dowodów,
przeprowadzonej
zgodnie z regułą
określoną w art.
7 k.p.k., zaś w
omawianej apelacji
zaprezentowano
tylko polemiczne
stanowisko, w
zakresie
nieadekwatności
zasądzonego w ww.
sprawie
zadośćuczynienia,
twierdzenia
pełnomocnika nie

mogły zyskać
akceptacji w
instancji
odwoławczej

Generalnie chybiony był kolejny zarzut pełnomocnika (nr 3) - obrazy przepisów prawa materialnego, a to: art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 2 k.c. oraz art. 448 k.c. w zb. z art. 8 ust. 1 ustawy lutowej, poprzez błędne przyjęcie, że kwota zadośćuczynienia w wysokości 99.500 zł jest kwotą odpowiednią w przypadku krzywd K. S. (1), przy czym apelujący (jak wynika z uzasadnienia skargi) odnosi swoje subiektywne uwagi do pozbawienia wolności w sprawie II K 187/14. Przede wszystkim podkreślić należy, iż art. 8 ust. 1 ustawy lutowej nie przewiduje żadnych sprecyzowanych kryteriów określania wysokości zadośćuczynienia, pozostawiając te oceny praktyce orzeczniczej w konkretnych sprawach. Podobnie, przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zadośćuczynienia, ograniczają się do

wskazania, że zasądzona suma ma być „odpowiednia” (art. 445 § 1 k.c.). Jak już to wyżej podniesiono w niniejszym uzasadnieniu - o tym, czy zasądzone zadośćuczynienie spełnia te wymogi, decyduje zatem sąd orzekający na podstawie zindywidualizowanych kryteriów, wynikających z materiału dowodowego sprawy, w następstwie rozważenia wszystkich jej istotnych okoliczności (zob. postanowienia SN: z 15.03.2017 r., II KK 42/17, LEX nr 2273886; z 30.03.2021 r., IV KK 517/20, LEX nr 3153433). Nie ma natomiast przeważającego znaczenia subiektywna ocena stron. Innymi słowy, subiektywne odczucie krzywdy przez wnioskodawcę podlega kontroli i weryfikacji w zakresie przełożenia tego odczucia na odpowiednią kwotę tytułem zadośćuczynienia (zob. wyroki SN: z 26.08.2004 r.,

WA 18/04, OSNwSK
2004/1/1487; z
07.03.2013 r., WA
6/13, LEX nr
1293228;
postanowienia SN:
z 16.02.2006 r., V
KK 446/05, LEX nr
183897; z 15.03.2017
r., II KK 42/17,
LEX nr 2273886;
z 30.07.2020 r.,
V KK 556/19,
LEX nr 3276579)..
Zaznaczyć również
trzeba, co już wyżej
podkreślono (w
niniejszych
rozważaniach), że
odnoszenie
wysokości należnej
kwoty
zadośćuczynienia do
innych nawet
zbliżonych
rodzajowo spraw,
jest nieuprawnione
z uwagi na to, że
rozmiar krzywdy w
kontekście
konkretnych ustaleń
dotyczących danej
sprawy, musi być
zawsze określony
indywidualnie.
Lektura
uzasadnienia
wyroku Sądu
Okręgowego
prowadzi do
wniosku, że
powyższe
wymagania w
niniejszej sprawie
zostały spełnione.
Natomiast skarżący,
poza polemiką z
prawidłowymi
ustaleniami Sądu
I instancji, nie

wskazał żadnych istotnych okoliczności, które nie zostałyby objęte dotychczasowym zakresem rozważań, nie wykazując tym samym wystąpienia naruszenia powołanych przepisów.

Reasumując, przyznane na rzecz K. S. (1) zadośćuczynienie w wysokości 98.700 zł (w zakresie krzywdy wynikłej z wykonania wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. z dnia 19.03.1984 r. w sprawie o sygn. akt: II K 187/84) nie jest kwotą symboliczną, pozostaje w odpowiedniej proporcji do przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa (zob.: postanowienie SN z 22.01.2015 r., III KK 252/14, LEX nr 1640256) i stanowi ekonomicznie odczuwalną dla wnioskodawcy rekompensatę za doznaną krzywdę, wynikającą z bezprawnego pozbawienia wolności w okresie od dnia 10.12.1983 r. do 26.07.1984 r. (tj. łącznie przez 229 dni). Mając na uwadze powyższe względy,

brak było podstaw do wkraczania w sferę swobodnego uznania sędziowskiego i - co za tym idzie - dokonywania korekty zaskarżonego wyroku w części dotyczącej zasądzzonego zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z niesłusznego pozbawienia wolności, której bezpodstawnie domagał się apelujący.

Odnosząc się natomiast do kolejnego zarzutu (nr 4) - obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art. 8 ust. 1 ustawy lutowej w zw. z art. 445 §1 k.c., poprzez „błędną ich wykładnię skutkującą nieprawidłowym sposobem szacowania zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez K. S. (1) na skutek przymusowego umieszczenia w izolacji”, wskazać należy, iż generalnie pełnomocnik w sposób nielojalny i niezasadny próbuje podważyć „adekwatność” kwoty zasądzzonego

zadośćuczynienia
(sprawa II K
187/14), podnosząc
niewłaściwą
metodologię
obliczenia należnego
zadośćuczynienia za
krzywdę doznaną
przez K. S.
(1) z powyższego
tytułu, w sytuacji,
gdy właśnie tego
typu „wyliczenie”
wysokości
dochodzonego
zadośćuczynienia
sam zastosował i
zapropozował we
wniosku inicjującym
przedmiotowe
postępowanie (k. 17
i nast.), czego
finalnym efektem
było domaganie
się (z powyższego
tytułu) kwoty aż
1.522.278,34 zł (k.
18v). Wprawdzie
rzeczywiście
generalnie nie
powinno się
ograniczać do
takiego wyliczenia
kwotowego
rozmiaru
pokrzywdzenia (za
każdy dzień, czy
miesiąc izolacji i
mnożenia następnie
tej kwoty przez
okres niesłusznego
tymczasowego
aresztowania), gdyż
może nie
odzwierciedlać to
wówczas
rzeczywiście
wyrządzonej
krzywdy (por. np.
wyroki SN: z

20.10.2011 r., IV
KK 137/11, OSNKW
2011, s. 11, poz. 105;
z 04.02.2014 r., V
KK 250/13, LEX nr
1441203), jednakże
- w przekonaniu
Sądu Apelacyjnego -
zastosowanie przez
Sąd I instancji
niezbyt
precyzyjnego
sposobu wyliczenia
należnego
zadośćuczynienia (w
ślad zresztą za
postulatem wniosku
pełnomocnika), nie
doprowadziło do
zaniżenia jego
wysokości i nie
miało wpływu na
to, że zasądzone
zadośćuczynienie (w
sprawie II K
187/14) nie było
„odpowiednie”,
skoro Sad I
instancji uwzględnił
całokształt
okoliczności
niniejszej sprawy,
relevantnych dla
ustalenia rozmiaru
krzywdy
wnioskodawcy. Jak
już to podniesiono,
zdaniem sadu ad
quem, przyznane na
rzecz K. S. (1)
zadośćuczynienie w
wysokości 98.700
zł (z ww. tytułu)
nie jest kwotą
symboliczną i
stanowi
ekonomicznie
odczuwalną dla
wnioskodawcy

rekompensatę za doznaną krzywdę.

Jak już to wyżej podniesiono zasadnie były natomiast te zastrzeżenia (w sposób niefortunny połączone przez autora omawianej apelacji w zarzutach nr 2 a, b, c), które podnosiły, że niesłusznie nie przyznano K. S. (1) jakiegokolwiek zadośćuczynienia z tytułu wykonania orzeczeń Kolegiów (poza zasądzeniem kwoty 800 zł z tytułu zatrzymania wnioskodawcy na 48 godzin w związku z postępowaniem w sprawie RSOW 25/87). Podkreślić należy, że wprawdzie represjonowany na skutek tych orzeczeń nie został pozbawiony wolności (za wyjątkiem ww. sprawy), ale to nie oznacza, że nie doznał w związku z ich wykonaniem żadnej krzywdy. W apelacji nie bez racji podniesiono, że wnioskodawca odczuł, że spotkały go ze strony organów ówczesnego państwa niezasłużone kary (orzeczone za postawę i działalność

niepodległościową),
ukarano go
stosunkowo
wysokimi
grzywnami, które
był zmuszony
natychmiast
zapłacić, korzystając
w tym zakresie z
niezbędnej pomocy
osób najbliższych
matki i brata
(protokół rozprawy z
09.04.2021 r. - k.
142 akt sprawy). Te
orzeczenia
wzmagają obawy
represjonowanego o
swoją los, który
obawiał się
kolejnych szykan i
wywołały poczucie
krzywdy (zwłaszcza
u tak młodego
człowieka, jakim był
wówczas K. S.
(1)), której w
ramach niniejszego
postępowania
należało
zadośćuczynić. W
powyższym
kontekście
przypomnieć
wypada, że przepis
art. 8 ust. 1 ustawy z
1991 r. o uznaniu za
nieważne orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność na
rzecz niepodległego
bytu Państwa
Polskiego nie
ogranicza
możliwości
zasądzenia
odszkodowania i
zadośćuczynienia

jedynie do skutków wykonania orzeczeń o pozbawieniu wolności, ale dotyczy wszelkich orzeczeń, które spowodowały szkodę lub krzywdę, także orzeczeń o skazaniu na karę grzywny lub zasądzające koszty procesu (zob. wyrok SN z 06.07.2011 r., IV KO 33/11, LEX nr 848173; wyrok SA w Katowicach z 10.01.2013 r., II AKa 521/12, LEX nr 1267268; A. A., M. A., Podstawy prawne domagania się zadośćuczynienia od Skarbu Państwa z tytułu bezprawnego działania lub zaniechania władzy publicznej, (...) 2015/12/9-21). Z powyższych względów, biorąc jednak pod realia niniejszej sprawy, w przekonaniu sadu ad quem adekwatną rekompensatą będzie stanowiło przyznanie K. S. (1) zadośćuczynienia w kwotach po 1.000 zł z tytułu wykonania każdego z orzeczeń Kolegiów, zaś w przypadku wykonania orzeczenia w postępowaniu w sprawie RSOW 25/87, które wiązało się przecież z zatrzymaniem

wnioskodawcy na okres 48 godzin, odpowiednia będzie wyższa kwota 2.000 zł (w miejsce zasądzonej przez Sąd I instancji sumy 800 zł). Zupełnie oderwane od rzeczywistości było natomiast sformułowane żądanie zasądzenia zadośćuczynienia w kwotach po 20.000 zł, za każde z orzeczeń (Kolegiów) oraz przyznania kwoty 30.674,92 zł tytułem orzeczenia Kolegium ds. Wykroczeń w sprawie RSOW 25/87. Są to kwoty rażąco wygórowane, nie znajdujące odniesienia w realiach niniejszej sprawy, których potencjalne przyznanie byłaby źródłem nieuzasadnionego wzbogacenia represjonowanego (por. postanowienia SN: z 22.01.2015 r., III KK 252/14, LEX nr 1640256; z 27.06.2019 r., V KK 276/19, LEX nr 2729328).

Z uwagi na wysoce nieprecyzyjny (i wręcz nieczytelny) sposób formułowania w petitum zarzutów w omawianej apelacji,

tudzież zbiorczy i chaotyczny sposób prezentowania w tej skardze odwoławczej argumentacji, w dalszej kolejności odnieść się wypada do kwestii zasądzonego w zaskarżonym wyroku odszkodowania. W tej materii skazać należy, iż chybiony był zarzut obrazy przepisów postępowania, a to: art. 558 k.p.k. w zw. z art. 322 k.p.c., „poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy z ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji wynika, że K. S. (1) w okresie jego uwięzienia i na skutek wydania orzeczeń Kolegium ds. Wykroczeń doznał szkody w wysokości wskazanej w złożonym w sprawie wniosku, a ponadto wnioskodawca wykazał podstawy do zasądzenia pełnej kwoty odszkodowania”. Na wstępie przypomnieć generalnie wypada, że roszczenie o odszkodowanie, którego podstawę prawną stanowi przepis art. 8 ust. 1

ustawy lutowej, ma
charakter
cywilnoprawny,
choć -
analogicznie jak
roszczenia
wynikające z
rozdziału 58 k.p.k.
- rozstrzygane jest
przez sąd karny. W
sprawach
dotyczących ww.
roszczeń, co do
zasady, stosowane
są przepisy ustawy
lutowej, zaś -
zgodnie z
odesłaniem
zawartym w art. 8
ust. 3 cyt. ustawy
- także przepisy
rozdziału 58 k.p.k.
(z wyjątkiem art.
555 k.p.k.), przy
czym w kwestiach
nieuregulowanych w
przywołanych
powyżej aktach
prawnych, zgodnie
z art. 558 k.p.k.,
stosuje się przepisy
K.p.c. i stąd przepisy
tego Kodeksu mają
charakter
subsydiarny (zob.
D. Świecki [red.],
Kodeks
postępowania
karnego. Tom II.
Komentarz
aktualizowany,
LEX/el. 2019).
Podkreślić przy
tym należy, że
w postępowaniu
o odszkodowanie
prowadzonym na
gruncie ustawy
lutowej (w którym
stosuje się

odpowiednio przepisami rozdziału 58 k.p.k.), mamy do czynienia z tzw. rozłożeniem ciężaru dowodu pomiędzy wnioskodawcą (poszkodowanym) a organem sądowym. Odszkodowanie, o którym mowa w art. 8 ustawy lutowej, adekwatnie do regulacji art. 552 k.p.k., ma charakter cywilnoprawny. W związku z tym - na tle regulacji wyrażonej w art. 6 k.c. - to wnioskodawca (poszkodowany) powinien udowodnić podstawę, jak i wysokość zgłoszonego roszczenia. Z kolei sąd rozpoznający wniosek o odszkodowanie, zgodnie z treścią art. 2 § 2 k.p.k., powinien w swoim procedowaniu dążyć do tego, ażeby podstawę rozstrzygnięcia stanowiły prawdziwe ustalenia faktyczne (zob. wyroki SN: z 22.03.2001 r., V CKN 1072/00, LEX nr 1168068; z 04.11.2004 r., WK 19/04, OSNwSK 2004/1/2011; z 02.03.2010 r., III KK 317/09, LEX nr 577206; z

03.02.2014 r., III
KK 286/13, LEX
nr 1430389; z
18.03.2015 r., III
KK 442/14, LEX nr
1729284;
postanowienie SN z
06.05.2014 r., V
KK 384/13, LEX
nr 1463434; wyrok
SA w Szczecinie z
10.10.2019 r., II
AKa 115/19, LEX nr
2817715). Jednakże
w niektórych
sytuacjach, zasadne
jest uwzględnienie
treści art. 322
k.p.c. Sięgnięcie po
rozwiązanie
określone w tymże
przepisie możliwe,
a nawet konieczne
jest wówczas, gdyby
dochodząc w
postępowaniu
karnym klasycznego
roszczenia
odszkodowawczego
wnioskodawca z
tych, czy innych
przyczyn (m.in.
upływ czasu, utrata
dokumentacji itp.)
miał trudności ze
ściśłym
udowodnieniem
wysokości żądania
(por. postanowienie
SN z 18.02.2011
r., II KK 289/10,
OSNKW 2011, z. 4,
poz. 36). W realiach
niniejszej sprawy
nie jest możliwe
ściśle wykazanie
wysokości
zgłoszonego
żądania, stąd też
niezbędne stało

się miarkowanie
odszkodowania w
oparciu o art. 322
k.p.c., co też -
wbrew odmiennym
twierdzeniom
pełnomocnika - Sąd
Okręgowy uczynił,
przyjmując, że
zasadne jest
zwaloryzowanie
należnego
wnioskodawcy
świadczenia
(odszkodowania) w
oparciu o miernik
przeciętnego
rocznego
wynagrodzenia w
gospodarce (vide
str. 12-16
uzasadnienia SO).
Takie postąpienie
nasuwa myśl, iż
odpowiednie
zastosowanie znalazł
przepis art. 358(1)
§3 k.c.,
dopuszczający
możliwość zmiany
wysokości lub
sposobu spełnienia
świadczenia
pieniężnego w razie
istotnej zmiany siły
nabywczej
pieniądza.
Niewątpliwie
przepis ten nie
wskazuje żadnej
konkretnej metody
dokonania
waloryzacji
świadczenia
pieniężnego, a w
szczególności nie
wskazuje miernika,
według którego
ma nastąpić owa
waloryzacja. W

orzecnictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że waloryzacja (przerachowanie) świadczenia pieniężnego nie powinno być dokonywane mechanicznie, przy zastosowaniu raz ustalonych wskaźników.

Rozstrzygające w tym względzie jest bowiem uznanie sędziowskie, oparte na wszechstronnym rozważeniu okoliczności danej sprawy, przy stosowaniu ogólnych, kierunkowych wskazówek zawartych w ustawie (zob. uchwała (7) SN z 10.04.1992 r., III CZP 126/91, OSNC 1992, z. 7-8, poz. 121; wyroki SN: z 01.10.1997 r., I PKN 314/97, OSNP 1998, z. 14, poz. 426; z 20.03.2002 r., V CKN 940/00, LEX nr 56026; z 04.02.2014 r., V KK 250/13, LEX nr 1441203; z 11.12.2019 r., V CSK 381/18, LEX nr 3026491).

Nie sposób zatem podejmować prób budowania katalogu mierników waloryzacji, do których mógłby - w zależności od

rodzaju sprawy -
sięgać sąd stosujący
przywołany przepis.
Ustalając
najwłaściwszą
metodę waloryzacji
(przerachowania)
świadczenia
pieniężnego sąd
winien zatem
rozważyć, zgodnie z
zasadami współżycia
społecznego,
ekonomiczny interes
obu stron tak,
aby nie doprowadzić
do nadmiernego
uprzywilejowania
jednej strony
(wnioskodawcy) i
obciążenia drugiej
(zobowiązanego do
zapłaty Skarbu
Państwa). Słowem,
sąd ma obowiązek
wyważyć te interesy
w granicach
zasługujących na
ochronę, przy
zachowaniu
właściwego
stosunku między
nimi, rozważając
okoliczności danej
sprawy. Celem
waloryzacji jest
bowiem w zasadzie
przywrócenie -
przynajmniej w
przybliżeniu -
początkowej
wartości długu,
zniesionej lub
ograniczonej przez
nie mogący być
obiektywnie
przewidzianym,
istotny upadek siły
nabywczej
pieniądza, w okresie

pomiędzy
powstaniem
zobowiązania, a
okresem w którym
świadczenie zostało
zasądzone (por.
wyrok SN z
17.05.2000 r., I CKN
720/98, LEX nr
50838). Ponadto, w
judykaturze
zasadnie podkreśla
się również, że
- stosownie do
zasad waloryzacji -
przedmiotem
świadczenia w
rzeczywistości jest
nie tyle suma
jednostek
pieniężnych, ile
oznaczona wartość
ekonomiczna
niezmienna w czasie,
a wyrażona w
odpowiedniej sumie
jednostek
pieniężnych. Suma
tych jednostek w
zależności od zmiany
siły nabywczej
pieniądza może
ulegać zwwyżce lub
obniżeniu na
podstawie
odpowiedniego
przeliczenia
uwzględniającego
zmiany siły
nabywczej pieniądza
(zob. wyrok SN
z 19.05.2010 r., I
CSK 475/09, LEX
nr 686081). Stąd
też, dla określenia
należnego
wnioskodawcy
odszkodowania
konieczne jest nie
tyle zachowanie

proporcji miesięcznego dochodu osiąganego przez niego przed aresztowaniem i ówczesnej średniej płacy, ale ustalenie, jak kwota pieniężna odpowiada realnej wartości dochodu utraconego przez niego w okresie tymczasowego aresztowania.

Wartość ta nie jest jednak powiązana ze średnią płacą, ale z zaistniałą od tego czasu zmianą wartości krajowego pieniądza. Sąd Apelacyjny ma na uwadze bogaty dorobek

orzecznictwa z którego wynika, że najbardziej prawidłowe jest przyjęcie kryterium inflacyjnego, jako podstawy waloryzacji. Słusznie wskazuje się, iż wskaźnik inflacyjny jest obiektywny, powszechny i bardziej miarodajny w sprawach o odszkodowania

(vide wyroki SN: z 05.03.1999 r., I PKN 591/98, OSNP 2000, z. 9, poz. 347; z 04.02.2014 r., V KK 250/13, LEX nr 1441203; z 20.11.2020 r., II KK 295/19, LEX nr 3209570). Dla określenia

należnego
odszkodowania
konieczne jest
bowiem nie tyle
zachowanie
proporcji dochodu
osiąganego przed
aresztowaniem i
średniej płacy (czy
jak tego domaga się
in concreto skarżący
pełnomocnik –
„najniższego
wynagrodzenia”),
ale przede
wszystkim ustalenie
jaka kwota
odpowiada realnej
wartości dochodu
utraconego przez
wnioskodawcę w
okresie jego
tymczasowego
aresztowania (zob.
wyroki SN: z
04.02.2014 r., V
KK 250/13; z
20.11.2020 r., II
KK 295/19, LEX nr
3209570). Nie jest
to jednak oczywiście
jedyna metoda,
którą można
posłużyć się przy
ocenie potrzeby
waloryzacji
świadczenia.
Przenosząc
powyższe na grunt
przedmiotowej
sprawy, odnotować
jednak należy, iż
publikowane przez
GUS wskaźniki
inflacji notowanej
po 1950 r. (zob.:
www.stat.gov.pl -
Roczne wskaźniki
cen towarów i usług
konsumpcyjnych w

latach 1950-2021) prowadzą do wniosku, że przyjęty przez Sąd I instancji sposób obliczenia należnej kwoty odszkodowania, w oparciu o kryterium wzrostu przeciętnego rocznego wynagrodzenia w gospodarce, wynikającego z obwieszczenia Prezesa GUS, jest dla wnioskodawcy zdecydowanie korzystniejszy, niż przy zastosowaniu wskaźnika inflacji. Niezasadne było zatem i domaganie się przez autora tej skargi odwoławczej „ustalenia wysokości podstawy przeciętnego wynagrodzenia obowiązującej w sierpniu 2020 r. z tytułu odszkodowania w pełnym zakresie” (str. 4 apelacji). Z uwagi na kierunek apelacji oraz treść art. 434 § 1 k.p.k. nie jest jednak w ogóle możliwe zmodyfikowanie przyjętej przez Sąd Okręgowy metody waloryzacji należnego K. S. (1) ww. świadczenia, poprzez przyjęcie

wskaźnika inflacyjnego.

Zupełnie nietrafny był również zarzut obrazy przepisów prawa materialnego, a to: art. 445 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 361 k.c. w zb. z art. 552 §1 i 4 k.p.k., poprzez ich błędną wykładnię i niezastosowanie, polegające na niezasadnym oddaleniu wniosku w części odnośnie kwoty 28.972,84 zł w zakresie szkody doznanej przez wnioskodawcę na skutek skazania go wyrokiem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. z dnia 19.03.1984 r., sygn. akt: II K 187/84 i niesłusznego pozbawienia go wolności w okresie od dnia 10.12.1983 r. do dnia 26.07.1984 r., za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego oraz wydania orzeczeń Kolegium. Przede wszystkim, wbrew wymogom art. 427 § 2 k.p.k., zarzut ten nie został w najmniejszym nawet stopniu uzasadniony w pisemnych motywach apelacji. Stąd wypada jedynie zauważyć, że nie sposób zaaprobować

argumentacji skarżącego, iż Sąd I instancji w sposób błędny ustalił wysokość podstawy przeciętnego wynagrodzenia obowiązującej w sierpniu 2020 r., skoro decydujące w tym względzie jest uznanie sędziowskie, zaś postąpienie Sądu I instancji zostało w sposób należyty i racjonalny umotywowane (str. 12 uzasadnienia SO). Niezależnie od powyższego, sposób oszacowania należnej kwoty odszkodowania, obliczonego w oparciu o wysokość przeciętnego rocznego wynagrodzenia w gospodarce, nie budzi zastrzeżeń Sądu odwoławczego. Uwagi co do jakości tych wywodów, jeśli zważyć na treść apelacji w tej materii, pozostają chybione, a w konsekwencji wysokość zasądzonego odszkodowania nie może być skutecznie podważona.

Nie sposób było natomiast odmówić racji skarżącemu pełnomocnikowi w zakresie dotyczącym

zarzutu obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art. 481 § 1 k.c., „poprzez jego niezastosowanie i nieprzyznanie od zasądzonych sum odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, pomimo zgłoszenia takiego żądania w przedmiotowym wniosku”.

Wyjaśnić w tym miejscu należy, iż w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy lutowej, mają wprost zastosowanie przepisy prawa materialnego cywilnego, a takim przepisem jest art. 481 k.c., chyba że są sprzeczne z normami materialnoprawnymi zawartymi w rozdziale 58 k.p.k. (A. Lach [red.], Dochodzenie roszczeń cywilnych a proces karny, WKP 2018, LEX). Konieczność wyraźnego wskazania w wyroku uwzględniającym w części wniosek o zadośćuczynienie, że wnioskodawcy należą się odsetki ustawowe za

opóźnienie, a nie po prostu odsetki ustawowe, jak to uczynił Sąd I instancji, wynika ze zmian tej instytucji zaistniałych w prawie cywilnym. Przypomnieć także wypada, że z dniem 1 stycznia 2016 r. doszło do nowelizacji art. 481 k.c., a w jego § 2 (4) została zawarta delegacja ustawowa dla Ministra Sprawiedliwości do ogłoszenia - w drodze obwieszczenia w Monitorze Polskim - wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (zob. wyrok SA w Katowicach z 07.09.2018 r., II AKa 200/18, LEX nr 2578325). Ustawa z dnia 9 października 2015 r. zmieniająca Kodeks cywilny zmodyfikowała także treść przepisu art. 481 k.c. W wyniku dokonanej nowelizacji obecnie wyróżnia się dwie odrębne instytucje (i kategorie pojęciowe), a mianowicie: odsetki ustawowe (o których mowa w art. 359 § 2 k.c.), określane niekiedy mianem odsetek ustawowych „zwykłych” oraz odsetki ustawowe

za opóźnienie, które zostały uregulowane w art. 481 § 2 k.c. Dodatkowo, odnosząc się w tym miejscu do istoty żądania zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie, zauważyć należy, że art. 481 k.c. i art. 455 k.c. w tego typu sprawach muszą uwzględniać specyfikę spraw o odszkodowanie i zadośćuczynienie. Jedynie dla porządku należy przypomnieć, że odszkodowanie i zadośćuczynienie, dochodzone w trybie ustawy lutowej, zachowują szereg odrębności w stosunku do zasad obowiązujących przy dochodzeniu roszczeń na podstawie przepisów prawa cywilnego. Zgłoszenie wniosku o przyznanie odszkodowania (zadośćuczynienia) na podstawie art. 8 ustawy lutowej nie jest wezwaniem do zapłaty w rozumieniu prawa cywilnego materialnego, ale czynnością procesową inicjującą rozpoznanie sprawy. Prowadzi to do przyjęcia wniosku, że ustawodawca,

wyłaczając
cywilnoprawny tryb
dochodzenia
omawianych
roszczeń,
uksztaltował je w
ten sposób, że
dopiero wykonalne
orzeczenie sądu staje
się podstawą do
wypłaty należności.
Orzeczenie wydane
w tym postępowaniu
staje się zaś
wykonalne dopiero
po
uprawomocnieniu
się i dopiero z
tą chwilą można
przyjąć, że Skarb
Państwa powinien
spełnić świadczenie.
Należy zatem uznać,
że z właściwości
zobowiązania
Skarbu Państwa do
wypłaty
odszkodowania i
zadośćuczynienia
przewidzianego w
przepisie art. 8
ust. 1 cytowanej
ustawy wynika, że
„terminem
spełnienia
świadczenia” (art.
455 k.c.) jest
uprawomocnienie
się orzeczenia o
zasądzeniu
odszkodowania
(zob. uchwała SN
z 10.12.1991 r., I
KZP 35/91, OSNKW
1992, z. 3-4, poz.
26; postanowienia
SN: z 29.04.1991
r., V KRN 475/90,
OSNKW 1991, z.
10-12, poz. 52 i

V KRN 477/90 (niepubl.); wyrok SA w Krakowie z 04.10.2007 r., II AKA 148/07, KZS 2007/10/60; wyrok SA w Łodzi z 15.01.2008 r., II AKA 247/07, LEX nr 517158; wyrok SA w Katowicach z 07.10.2010 r., II AKA 297/10, LEX nr 1271857). W świetle powyższego nie sposób zatem odmówić racji skarżącemu, że doszło do obrazy prawa materialnego (art. 481 § 1 k.c.), polegającej na zasądzeniu przez Sąd i instancji „odsetek ustawowych”, zamiast prawidłowo - odsetek ustawowych za opóźnienie, liczonych od dnia uprawomocnienia się wyroku, pomimo złożenia przez wnioskodawcę stosownego wniosku, albowiem ww. regulacja dotyczy właśnie „odsetek ustawowych za opóźnienie”. W konsekwencji należało zmienić zaskarżone rozstrzygnięcie zapadłe w przedmiocie odsetek, przyjmując iż winno ono

obejmować odsetki
ustawowe za
opóźnienie od
przyznanych kwot
tytułem
zadośćuczynienia
oraz
odszkodowania,
liczone od dnia
uprawomocnienia
się wyroku do dnia
zapłaty.

Przechodząc zaś do
omówienia apelacji
wniesionej przez
pełnomocnika
reprezentanta
Skarbu Państwa -
Sądu Okręgowego
w Gorzowie Wlkp.,
wskazać należy,
iż niezasadny był
wyartykułowany w
niej zasadniczy
zarzut obrazy
przepisów prawa
materialnego, tj.
art. 8 ust. 1
ustawy lutowej,
poprzez jego błędną
wykładnię,
polegającą na
przyjęciu, że
późniejsze
niedogodności
polegające na
śledzeniu
wnioskodawcy przez
SB, podjęciu próby
jego zatrzymania,
dokonywania rewizji
w miejscu jego
zamieszkania, czy
też trudności ze
znalezieniem
zatrudnienia
stanowią również
element krzywdy,
jaki podlega

rekompensacie na podstawie ww. przepisów. W konsekwencji nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek o obniżenie zadośćuczynienia zasądzonego na rzecz K. S. (1) do kwoty 69.500 zł i oddalenie roszczenia o zadośćuczynienie w pozostałym zakresie.

Wprawdzie skarżący słusznie dostrzega, iż - co do zasady - brak jest podstaw do zasądzenia odszkodowania i zadośćuczynienia za inne niewątpliwe przejawy represji, ale bezpośrednio niezwiązane z wykonywaniem wydanego orzeczenia lub decyzji. Jednakże uwadze apelującego niewątpliwie uszła okoliczność owa „bezpośredniość” nie musi wcale oznaczać (i zazwyczaj nie oznacza) ograniczenia krzywdy wyłącznie do skutków powstałych na skutek fizycznego pozbawienia wolności, tylko w czasie jego trwania. Takie ograniczenie godziłoby bowiem w istotę

odpowiedzialności
odszkodowawczej,
określonej w art. 361
§ 1 k.c. i stawałoby
obywatela w
nierównej pozycji
względem Państwa.
Rzeczony skutki
mogą zatem
wykraczać poza
moment zwolnienia
wnioskodawcy z
aresztu, choćby
w związku z
pogorszeniem jego
stanu zdrowia, czy
utrata zatrudnienia,
nie tracąc przymiotu
bezpośredniości.
Oczywiście
okoliczności te
każdorazowo winny
podlegać
zindywidualizowanej
ocenie sądu
orzekającego w
przedmiocie
zadośćuczynienia
(odszkodowania) za
niewątpliwie
niesłuszne
tymczasowe
aresztowanie, a
ocena ta musi
uwzględniać
wszystkie
szczególne, często
niepowtarzalne,
uwarunkowania
danej sprawy.
Reasumując, nie
ma normatywnych
przeszkód, by
odszkodowaniem i
zadośćuczynieniem
objąć szkody i
krzywdy zaistniałe
później, po
odzyskaniu
wolności, lecz

będące w
bezpośrednim
(normalnym,
adekwatnym)
związku
przyczynowym z
niesłusznym
pozbawieniem
wolności (np.
zastosowaniem
środka
zapobiegawczego).
Tak też kwestię
tę ujmuje art. 5
ust. 5 Europejskiej
Konwencji Praw
Człowieka, jak
również art. 41
ust. 5 Konstytucji
RP (zob. wyroki
SN: z 11.04.2007
r., V KK 227/06,
LEX nr 277255;
z 06.05.2014 r.,
III KK 479/13,
LEX nr 1460729;
postanowienie SN z
01.03.2012 r., IV
KK 278/11, OSNKW
2012/9/92; wyrok
SA w Białymstoku
z 23.05.2012 r., II
AKa 83/12, OSAB
2012/2-3/56-61;
wyrok SA we
Wrocławiu z
15.02.2017 r., II
AKa 8/17, LEX
nr 2265571; wyroki
SA w Gdańsku: z
09.05.2017 r., II
AKa 104/17, KSAG
2017/4/217-225; z
25.10.2017 r., II
AKa 292/17, LEX
nr 2705798; wyrok
SA w Warszawie
z 21.02.2018 r., II

AKa 361/17, LEX nr 2460062).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy, wskazać należy, iż Sąd Apelacyjny podziela argumentację Sądu I instancji, zaprezentowane na s. 17 pisemnych motywów zaskarżonego rozstrzygnięcia, że zachodzi związek przyczynowy pomiędzy niesłusznym pozbawieniem wolności, a szkodą powstałą na skutek tego zdarzenia, w postaci szykan, jakich K. S. (1) doznał bezpośrednio po opuszczeniu zakładu karnego, polegających w szczególności na uniemożliwianiu wnioskodawcy podjęcia zatrudnienia oraz zwalnianiu z pracy na skutek interwencji SB, jak również śledzeniu wnioskodawcy i przeprowadzaniu rewizji w jego miejscu zamieszkania (protokół rozprawy z 09.04.2021 r. - k. 138-140). Nie sposób także pominąć, że mogą

być sytuacji w których skutki fizycznego pozbawienia wolności wykraczające poza czas trwania pozbawienia wolności nie tracą przedmiotu bezpośredniości, nie zaś że jest to reguła związana z respektowaniem w każdym przypadku adekwatnego związku przyczynowego (wyrok SA w Gdańsku z 03.04.2014 r., II AKa 77/13, LEX nr 1324686, POSAG 2013/3/171-173).

Przytoczone powyżej stanowisko wskazuje zatem na konieczność dokonywania oceny na tle realiów, okoliczności konkretnej sprawy, w której niepowtarzalność w zakresie indywidualnego losu osoby represjonowanej, wymaga głębszej refleksji i upoważnia do przyznania wyższego (odpowiedniego) zadośćuczynienia.

Istotne jest zatem to, że ustalając wysokość zadośćuczynienia za doznaną krzywdę należy stosować

kryteria
zindywidualizowane,
właściwe zarówno
dla osoby
wnioskodawcy, jak
i przystające do
okoliczności sprawy.
Na wysokość
zadośćuczynienia
winny składać się
doznane cierpienia
pokrzywdzonego,
których rodzaj, czas
trwania i natężenie
podlega ustalaniu i
ma w konsekwencji
przełożenie na
wysokość
zasądzonej kwoty.
Równie ważne jest
to, aby sąd
orzekający opierał
się na rzetelnych,
w miarę możliwości
zobiektywizowanych
kryteriach opartych
na
przeprowadzonym
postępowaniu
dowodowym, które
muszą – w
konkretnej sprawie
– określać granice
subiektywnego
odczucia krzywdy
przez wnioskodawcę
(zob. wyrok SN
z 24.04.2014 r.,
WA 14/14, LEX
nr 1463967). W
przekonaniu sądu
ad quem także i
społeczne poczucie
sprawiedliwości
sprzeciwiało się
obniżeniu sumy
zadośćuczynienia do
kwoty postulowanej
w omawianej
apelacji i

przemawiało - biorąc pod uwagę realia przedmiotowej sprawy związane z całokształtem okoliczności związanych z działalnością i represjami stosowanymi wobec wnioskodawcy - za uznaniem, że zasądzone zadośćuczynienie nie było wygórowane i stanowiło „odpowiednią” kwotę. Skuteczność zarzutu, w którym podnoszone jest nieprawidłowe ustalenie kwoty zadośćuczynienia uzależniona jest od wykazania, iż przyznane zadośćuczynienie w sposób oczywisty i rażący nie odpowiada relewantnym okolicznościom występującym w danej sprawie, a więc jest niewspółmierne do stopnia i długotrwałości krzywd doznanych przez wnioskodawcę. O rażącym naruszeniu zasad ustalania „odpowiedniego” zadośćuczynienia mogłoby świadczyć przede wszystkim przyznanie zadośćuczynienia wręcz symbolicznego,

zamiast
stanowiącego realną
rekompensatę
doznanej krzywdy.
Nie może być
natomiast mowy
o rażącej obrazie
prawa cywilnego
materialnego
wówczas, gdy strona
prezentuje tylko
odmienną ocenę
przesłanek
rzutujących na
wysokość
dochodzonego
zadośćuczynienia
(zob. postanowienia
SN: z 27.07.2005
r., II KK 54/05,
LEX nr 152495;
z 16.02.2006 r.,
V KK 446/05,
LEX nr 183897;
z 19.10.2010 r., II
KK 261/10, OSNwSK
2010/1/1980; z
17.10. 2012 r., IV
KK 206/12, LEX
nr 1226738; z
01.03.2013 r., V
KK 403/12, LEX
nr 1308181; z
04.02.2015 r., V
KK 332/14, LEX
nr 1640274; z
01.09.2016 r., V
KK 161/16, LEX
nr 2120900; z
20.12.2006 r., IV KK
291/06, OSNwSK
2006/1/2548).
Słowem w licznych
orzeczeniach Sąd
Najwyższy
konsekwentnie
przyjmuje, że
ustalenie, jaka kwota
zadośćuczynienia
jest odpowiednia, w

rozumieniu art. 445 § 2 k.p.k., należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego, stąd zarzut rażącego naruszenia dyspozycji tego przepisu może być skuteczny tylko wtedy, gdy kwestionowane orzeczenie w sposób oczywisty narusza zasady ustalenia wysokości tego świadczenia, praktycznie wówczas, gdy jego kwota określona została symbolicznie (por. postanowienie SN z 18.06.2013 r., V KK 48/13, LEX nr 1342178). W tej sytuacji jedyny zarzut wyartykułowany w apelacji pełnomocnika reprezentanta Skarbu Państwa, a dotyczący obrazy prawa materialnego (art. 8 ust. 1 ustawy lutowej) był chybiony i nie mógł doprowadzić do pożądanego przez jego autora rezultatu. a więc obniżenia zasądzonego zadośćuczynienia do kwoty 69.500 zł.

Z powyższych przyczyn Sąd

opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,

- dalszej kwoty 28.972,82 zł tytułem odszkodowania za szkodę poniesioną przez wnioskodawcę na skutek skazania go wyrokiem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. II Wydział Karny z dnia 19.03.1984 r. sygn. II K 187/84 oraz niesłusznym pozbawieniem go wolności w okresie od dnia 10.12.1983 r. do dnia 26.07.1984 r. za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego oraz wydania przedmiotowych orzeczeń Kolegiów do Spraw Wykroczeń w związku z jego działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

- kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych od Skarbu Państwa.

<p>Pełnomocnik uczestnika postępowania - Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. wniósł o:</p> <p>„zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. na rzecz wnioskodawcy K. S. (1) kwotę 69.500 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku a w pozostałym zakresie oddalenie wniosku o przyznanie zadośćuczynienia.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Z przyczyn szczegółowo wskazanych w niniejszym uzasadnieniu, za częściowo uzasadniony uznać należało jedynie wnioski apelacji pełnomocnika wnioskodawcy w zakresie: konieczność dokonania korekty</p>		

zaskarżonego
wyroku odnośnie
zasądzanego na
rzecz K. S. (1)
zadośćuczynienia,
rozstrzygnięcia
dotyczącego
odsetek, tudzież
wniosek w
przedmiocie
zasądzenia kosztów
zastępstwa
procesowego.

Nie były trafne
natomiast
argumenty apelacji
pełnomocnika
uczestnika
postępowania
Skarbu Państwa -
Sądu Okręgowego
w Gorzowie Wlkp.,
które zmierzały do
wniosku o zmianę
zaskarżonego
poprzez obniżenie
zasądzanego
zadośćuczynienia.

4.
**OKOLICZNOŚCI
PODLEGAJĄCE
UWZGLĘDNIENIU
Z URZĘDU**

4.1.

Zwięźle o powodach
uwzględnienia
okoliczności

5.
**ROZSTRZYGNIĘCIE
SĄDU
ODWOŁAWCZEGO**

1.7. <i>Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</i>		
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy		
1.8. <i>Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</i>		
5.2.1	Przedmiot i zakres zmiany	
Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że podwyższył wysokość zadośćuczynienia zasadzonego od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy K. S. (1) – do kwoty 105.700 zł, zaś w miejsce sformułowania „z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku” przyjął - wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.		

Zwiąże o powodach zmiany			
<p>Dokonana zmiana zaskarżonego wyroku była konsekwencją częściowej zasadności apelacji pełnomocnika wnioskodawcy K. S. (1). Szczegółowa argumentacja postąpienia sądu ad quem, zaprezentowana została w niniejszych motywach orzeczenia odwoławczego.</p>			
<p>0.1. 5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>			
<p>1.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</p>			
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwiąże o powodach uchylenia			
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	

Zwiąże o powodach uchylenia			
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiąże o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwiąże o powodach uchylenia			
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			
1.9. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
II	Wszystkie zaprezentowane powyżej względy sprawiły, że Sąd Apelacyjny, dokonał w orzeczeniu Sądu		

	<p>I instancji opisanej powyżej zmiany, zaś wobec oczywistego braku innych przyczyn z art. 435 k.p.k., art. 439 § 1 k.p.k., art. 440 k.p.k. oraz z art. 455 k.p.k., w pozostałej części, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k., zaskarżony wyrok jako trafny i sprawiedliwy - utrzymał w mocy.</p>	
6. Koszty Procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
III i IV	<p>O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o unormowanie art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U.2021.1693 t.j. z dnia 2021.09.15), zgodnie z którym koszty postępowania w sprawach objętych ustawą, ponosi Skarb Państwa (przy czym rzecz jasna dotyczy to tylko kosztów powstałych</p>	

do czasu
prawomocnego
zakończenia
postępowania - zob.
np. postanowienia
SN: z 21.03.1997 r.,
WKN 5/97, OSNKW
1997, z. 7-8, poz. 55;
z 24.04.2014 r., V KK
51/14, LEX nr 51/14;
z 09.09.2020 r.,
III KO 50/20, LEX
nr 3149325). Sąd
Apelacyjny zasądził
również od Skarbu
Państwa na rzecz
wnioskodawcy K.
S. (1) kwotę
240 zł, tytułem
zwrotu wydatków
związanych z
ustanowieniem
pełnomocnika w
postępowaniu
odwoławczym, zaś
podstawę do takiego
postąpienia
stanowiły przepisy
§ 11 ust. 6
rozporządzenia
Ministra
Sprawiedliwości z
dnia 22 października
2015 r. w sprawie
opłat za czynności
radców prawnych
(Dz.U.2018.265 t.j.
z dnia 2018.01.30)
w zw. z art. 22(5)
ust. 2 i 3 ustawy z
dnia 6 lipca 1982 r.
o radcach prawnych
(Dz.U.2020.75 t.j. z
dnia 2020.01.16).

7. PODPIS

SSA Jacek Szreder
SSA Andrzej

Olszewski Stanisław Stankiewicz	SSA
---------------------------------------	-----

1.10. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik wnioskodawcy K. S. (1)		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wskazana w apelacji część zaskarżonego wyroku		
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu		

	przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana

1.11. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	2		
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik organu reprezentującego Skarb Państwa – Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp.		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wskazana w apelacji część zaskarżonego wyroku – dotycząca zadośćuczynienia		
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu		

	przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana